

Školitelský posudek na magisterskou diplomovou práci Bc. Štěpána Vodky

Diplomová práce pana Vodky obsahuje dva oddíly. Jedna část se zabývá především vlivem některých faktorů bezprostředního okolí na složení společenstev xylofágů čerstvě odumřelého dřeva. Jde vlastně o testování hypotézy o řídkém lese, jako hypotetickém „přirozeném“ stavu nížinných lesů na modelové skupině, která na dřevě přímo závisí.

Otázka, kde vlastně konkrétní druhy hmyzu žijí, se dostává do popředí zájmu entomologicky zaměřených ekologů teprve v posledních letech. Přestože každý broukař pro své „špeky“ chodil především na lesní okraje a k soliterním stromům, donedávna převládala víra, že všechno „žije v lese“, někde v korunách, případně plošně v nízkých počtech, a že na vhodných mikrohabitátech se rarity pouze „koncentrují“. Ilustruje to i fakt, že před zahájením práce v r. 2004, existovalo minimum článků, které řešily problém distribuce především xylofágního hmyzu v temperátních lesích s ohledem na vertikální stratifikaci a oslunění. Dnes takových článků přibývá, nicméně jde převážně o práce z lesů Skandinávie. Štěpán v práci jasně ukázal, že i převážná většina tzv. obyčejných druhů xylofágů se rozmnožuje na místech, která v dnešních lesích najdeme spíše zřídka.

Práce si klade za cíl také praktické uplatnění svých výsledků, tedy prosazení vhodných managementů v chráněných územích v ČR. Zde jde o boj na dvou frontách, je třeba přesvědčit jednak lesníky, že jejich „péče o přírodu“ má své mouchy, jednak ochranáře, že bezzásahovým managementem v chráněných lesích dorážejí lesní biodiverzitu podobně efektivně jako produkční lesnictví. Myšlení obou skupin je podobně nepružné a pokud v argumentaci existuje sebemenší skulinka (třeba ta, že výsledky nejsou z „našich“ lesů) radostně setrvávají ve své věrouce.

V současnosti je módním požadavkem ochrany přírody zvýšení objemu mrtvého dřeva v lesích. Jistě má své oprávnění, ale jde o dosti drahý způsob ochrany biodiverzity. Štěpán ve své práci ukázal, že přinejmenším pro značnou část xylofágů může být důležitější kde mrtvé dřevo leží, než kolik ho v porostu je. To naznačuje možnost jak sladit požadavky ochrany přírody s lesní produkcí. I zde tkví praktická hodnota výsledků práce prezentované jako zatím nepublikovaný rukopis.

Druhá část práce prezentuje podobně získané výsledky z více druhů dřevin a dává tak „dubové“ výsledky do širšího kontextu. Ukazuje se, že co platí pro xylofágy na dubech, nemusí tak docela platit pro xylofágy na jiných dřevinách. Neméně významný je též poprvé aplikovaný kvantitativní přístup ke stanovení hostitelské specializace xylofágů mírného pásu.

Na závěr je třeba říci, že Štěpán mě velmi příjemně překvapil, již během bakalářského studia se stal nepostradatelným spolupracovníkem, na kterého je spolehnutí. Je samostatný a do věcí se vrhá s nasazením. Oceňuji též schopnost práce s odbornou literaturou. Tyto vlastnosti vynahrazují občasný nedostatek mírného skepticizmu, zatím nedopilované schopnosti písemného vyjadřování a občasný nedostatek pozornosti k detailům.

Lukáš Čížek

České Budějovice, 25.5.2007